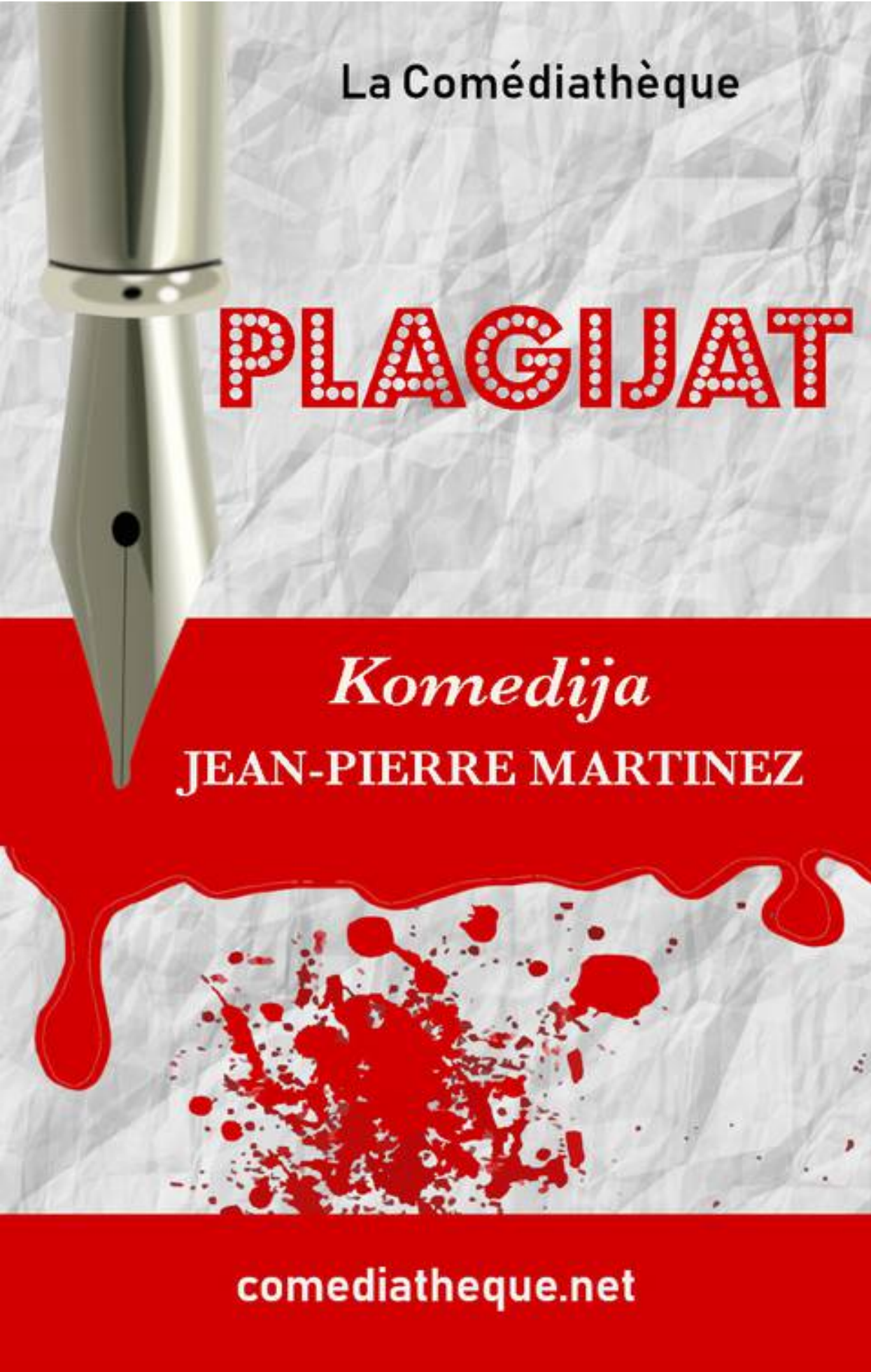

La Comédiathèque

PLAGIJAT

Komedija

JEAN-PIERRE MARTINEZ

comediatheque.net

Tekst ove drame može se besplatno preuzeti. Međutim, prava na izvođenje, koja predstavljaju pravičnu naknadu za autorov rad, zakonska su obaveza. Bez obzira na to da li ste amaterska ili profesionalna pozorišna grupa, morate zatražiti odobrenje za izvođenje drame i platiti odgovarajuću autorsku naknadu za produkciju. Za kontakt sa Jean-Pierreom Martinezom i podnošenje zahteva za odobrenje za izvođenje jednog od njegovih dela:
<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

Plagijat

Jean-Pierre Martinez

Prevod i adaptacija na srpski: autor

Od objavljivanja svog prvog romana, nagrađenog NIN-ovom nagradom, Aleksandar uživa ugled uspešnog književnika i sve pogodnosti koje uz to idu. U Ministarstvu kulture čeka ga uručenje Zlatne medalje za doprinos srpskoj kulturi. Upravo tada u posetu mu dolazi nepoznata žena koja bi mogla da dovede u pitanje celu njegovu blistavu karijeru...

Likovi
Aleksandar
Katarina
Saša

*Lik Saše može tumačiti muškarac ili žena.
Podela: 1M/2Ž ili 2M/1Ž*

U ovoj verziji Saša je ženski lik.

Scena 1

Aleks sedi za radnim stolom i radi na svom govoru. Ulazi Katarina, elegantna i vrlo doterana.

Kaća – Već si spreman?

Aleks – Iz toga zaključujem da ti još nisi...

Kaća – Imamo vremena napretek, zar ne? Tek je za dva sata.

Aleks – Naravno. A još uvek mogu i odbiti...

Kaća – Odbiti Nobelovu nagradu za književnost može čak delovati otmeno. Ima predsedana. Jean-Paul Sartre, Bob Dylan...

Aleks – Mislim da je Dylan na kraju ipak prihvatio.

Kaća – Ali Zlatna medalja za doprinos srpskoj kulturi... Ne znam nikoga ko ju je odbio.

Aleks – Imaš pravo, bilo bi smešno. Sačekaću da mi ponude Nobela, pa ću onda odlučiti.

Kaća – Jesi pripremio govor?

Aleks – Tu je. Upravo sam pokušavao da ga naučim napamet. Ne brini, neće biti dug. Mrzim govore...

Kaća – Preslušaću te u autu...

Aleks – Šta bih ja bez tebe.

Kaća – Isto što i sada, pretpostavljam.

Aleks – Ali bilo bi mnogo manje zabavno... *(Katarina pogledom pretražuje sobu.)* Jesi nešto izgubila?

Kaća – Nisi video moj telefon?

Aleks – Nisam... Hoćeš da te nazovem?

Kaća – Još ću malo tražiti. Moram sebe da uverim da još uvek mogu sama da pronađem sopstveni telefon, bez tuđe pomoći.

Aleks – A to radiš tako da mene pitaš jesam li ga video...

Kaća – Nadam se da u govoru prvo zahvaljuješ svojoj ženi.

Aleks – Zahvale sam stavio na kraj, ali ako želiš, mogu početi s tobom...

Kaća – Uzeću nekoliko primeraka Drugog života, za svaki slučaj.

Aleks – Ah, ta NIN-ova nagrada... Ponekad se pitam da li je to bilo prokletstvo.

Kaća – Zašto to kažeš?

Aleks – Otad nisam ništa napisao.

Kaća – Nisi baš mnogo napisao ni pre.

Aleks – Hvala što me podsećaš.

Kaća – Vратиće se. Samo moraš pronaći temu.

Aleks – Da...

Kaća – Uostalom, ima pisaca koji u životu napišu samo jedno remek-delo. Alain-Fournier, na primer. Osim Velikog Meaulnesa...

Aleks – Da, ali on je poginuo na frontu 1914., godinu dana nakon što je napisao svoj bestseler. To donekle objašnjava zašto nije napisao drugi...

Kaća – Svi znaju da se od velike književne nagrade ponekad oporavlja godinama.

Aleks – Neki se pisci nikad ne oporave. Ponekad se pitam da li je trebalo da ostanem profesor i nastavim da objavljujem knjige u sopstvenom izdanju.

Kaća – Ma daj... Možeš li da zamisliš sebe kako predaješ književnost u nekoj srednjoj školi na Novom Beogradu, pred četrdeset polupismenih klinaca u trenirkama s kapuljačama?

Aleks – Ne preterujmo. Filozofski fakultet, doktorat iz književnosti... Ja nikad ne bih ni prešao Savu. Predavao bih u nekoj privatnoj gimnaziji na Vračaru, pred dvadesetak tatinih ćerki u kariranim suknjama, spremnih na sve za dobru ocenu, a da pritom ni ne otvore knjigu...

Kaća – Dobro... Kad to tako postaviš, sad mi je jasnije za čim žališ. Podseti me da uključim roditeljsku kontrolu na televizoru. Imam utisak da, kad mene nema, gledaš neke čudne filmove.

Aleks – Istina je da je većina mojih obožavateljki bliže menopauzi nego pubertetu.

Prilazi mu i nežno ga dodirne.

Kaća – Ne zaboravi da sam ja bila tvoja prva obožavateljka.

Aleks – Vrlo se dobro sećam.

Poljube se. Ona se izvučje iz njegovog zagrljaja.

Kaća – Hajde, moraš da dovršiš govor... Ali ako ti to baš toliko nedostaje, s vremena na vreme opet ću obući kariranu suknju, obećavam.

Aleks – Usput, pre nego što zaboravim, upravo sam razgovarao s Milošem.

Kaća – Aha...

Aleks – Predlaže da Božić provedemo s njima u njihovoj vikendici na Kopaoniku. Mogli bismo usput da organizujemo i potpisivanje u jednoj tamošnjoj knjižari. Kaže da pred praznike posao cveta.

Kaća – Stvarno?

Aleks – Zanimljiv fenomen. Gospođe sa Dedinja cele godine ne otvore knjigu, a čim počnu praznici, sete se da knjige postoje i pokupuju sve nagrađene naslove.

Kaća – Te gospođe sa Dedinja, kako ih zoveš, tvoje su čitateljke. U svakom slučaju, one kupuju tvoje knjige...

Aleks – Valjda ih ponese planinski vazduh. A čovek se u planini strašno dosađuje.

Kaća – Pogotovo kad ne skija, kao ti.

Aleks – Predložio sam da on i Dijana dođu k nama na večeru sledeće nedelje. Možda u sredu?

Kaća – U sredu večeramo kod mojih roditelja.

Aleks – Ah da, oprosti... Kao i obično, to je utorkom...

Kaća – Da, ali ovaj put je mamin rođendan, već si zaboravio?

Aleks – Recimo da mi je ispalo iz glave... Onda četvrtak?

Kaća – U četvrtak je otvaranje Jelenine izložbe u Galeriji ULUS!

Aleks – Oprosti. I to sam zaboravio.

Kaća – Ako me jednoga dana ostaviš, ne zaboravi da me zameniš lutkom na naduvavanje i elektronskim rokovnikom.

Aleks – Možda bismo ipak trebalo da malo smanjimo društvene obaveze, zar ne? Pretvaramo se u prave buržuje.

Kaća – Ti to kažeš, ali posle nedelju dana umirao bi od dosade... Dobro, idem da se spremim do kraja.

Katarina izlazi. Aleksandar se vraća svom govoru.

Aleks – Gospođo ministarka, pre nekoliko godina, kada je žiri NIN-ove nagrade nagradio moj roman Drugi život, u meni je prepoznao skromnog službenika srpskog jezika. Danas mi uručujete Zlatnu medalju za doprinos srpskoj kulturi. Ali ovo veliko priznanje primam kao svojevrсни Don Quijote. Jer mladi se pisac, da bi živeo svoj san o pisanju, a na kraju i živeo od pisanja, najpre mora da se bori s vetrenjačama...

Katarina se vraća.

Kaća – Oprosti što te prekidam, ali... neka je žena pred vratima. Kaže da je došla izdaleka da joj potpišeš knjigu i da na to čeka već jako dugo.

Aleks – Ovo stvarno nije trenutak... I kakav je to način, doći nekome na kućna vrata bez najave? Odakle joj uopšte naša adresa? Nismo u telefonskom imeniku. Osim možda na nekom spisku beogradske elite...

Kaća – Ne znam, ali insistira. Trebaće ti pet minuta. Bolje da je se odmah rešimo, inače će se vratiti. Šta ćeš? To je cena slave! Na kraju krajeva, od tvojih obožavalaca živimo...

Aleks – U redu, potpisaću joj knjigu.

Kaća – Rekla sam joj da nemaš mnogo vremena.

Aleks – Kaže li se „gospođo ministarka” ili samo „ministarka”?

Kaća – Nemam pojma...

Aleks – Dok nije bilo ministarki, obraćanje ministrima ipak je bilo jednostavnije.

Kaća – Uvešću je...

Katarina izlazi.

Scena 2

Aleksandar uzdahne, ponovo sedne i vraća se tekstu svog govora, precrtavajući i prepravljajući rečenice.

Aleks – Don Quijote... Pitam se da li je to ipak malo previše...

Ulazi Saša.

Saša – Zamišljala sam vas mlađeg...

Aleks – Oprostite, nisam primetio da ste ušli.

Saša – Dakle, ovako izgleda dom uspešnog književnika...

Aleks – Žao mi je, nekom drugom prilikom ponudio bih vam kafu pa bismo malo porazgovarali, ali sada sam u žurbi...

Saša – Ah da... Zlatna medalja za doprinos srpskoj kulturi... To se ne propušta...

Aleks – Znae za to?

Saša – Vaša mi je žena rekla... Pretpostavljam da je to vaša žena... Ili asistentkinja... Možda oboje...

Aleks – Dobro... Onda znate da vam ne mogu posvetiti mnogo vremena...

Saša – Ne brinite, neću vas dugo zadržati.

Sedne i udobno se smesti, kao da upravo nije rekla da ga neće dugo zadržati. Aleksandar je pomalo zatečen.

Aleks (*ironično*) – Samo izvolite, sedite. Došli ste po posvetu, koliko sam shvatio...

Saša – Po posvetu, da... (*Uzima sa stola primerak nagrađenog romana i gleda naslovnicu.*) Drugi život, tragična sudbina žene koja nakon velikog ljubavnog razočaranja odluči da nestane i promeni identitet. Može se reći da mi je ova knjiga promenila život.

Aleks – Hvala.

Saša – Nisam rekla da ga je promenila nabolje...

Aleks – Žao mi je zbog toga...

Saša – Uostalom, promenila je život i vama.

Aleks – Meni?

Saša – I vama je ova knjiga promenila život. U vašem slučaju, uglavnom nabolje...

Aleks – Istina...

Saša – NIN-ova nagrada nije mala stvar...

Aleks – Zaista.

Saša – Pre nje niste napisali ništa posebno značajno. Posle nje niste napisali baš ništa...

Aleks – Vrlo obzirno od vas što me na to podsećate.

Saša – Ali zato se odlično znate prodati u medijima. Novinski članci, televizijske emisije, predavanja u inostranstvu... Bravo, kakva energija!

Aleks – Promocija je deo posla... Iako mi nije najdraži deo.

Saša – Radije biste pisali, pretpostavljam. Nažalost, potpisali ste samo jedan bestseler.

Aleks – Ipak sam pre njega napisao još dva romana.

Saša – Da... Ali, ako smem da primetim, nemaju ni približno isti zamah kao ovaj. Čovek bi gotovo pomislio da ih nije napisao isti autor.

Aleks – To su bili mladenački radovi. Sazrio sam.

Saša – U svakom slučaju, nakon što ste neočekivano dobili NIN-ovu nagradu, umeli ste dobro da iskoristite taj mali kapital slave. S porodicom vaše žene očigledno vam ne nedostaje veza u medijima i politici. Tast vam je ambasador, zar ne?

Aleks – Čini se da ste ipak vrlo dobro informisani... Rekao sam vam da se žurim. Jeste li doneli primerak da vam ga potpišem?

Saša – Čemu? Ovde ih imate koliko hoćete, zar ne?

Aleks – Shvatam... Pošto su mi rekli da ste došli izdaleka, napisaću vam posvetu, a onda ću vas zamoliti da me pustite na miru. (*Uzima primerak s hrpe.*) Na koje ime?

Saša – Saša.

Aleks – Kako se piše?

Saša uzme primerak, napiše posvetu i pruži knjigu Aleksandru.

Saša – Ovako.

Aleksandar uzme knjigu, zbunjen.

Aleks (*čitajući posvetu*) – „Mom najvećem obožavaocu”... Obično ja pišem posvete svojim čitaocima i ja ih potpisujem... Ne obrnuto...

Saša – Istina je da potpisivati znate...

Aleks – Slušajte, gospođo...

Saša – Saša.

Aleks – Slušajte, Saša, upali ste mi u kuću bez najave. Bio sam dovoljno pristojan da vas primim iako se silno žurim. Ali ako ste došli da me vređate... I ko ste vi uopšte?

Saša – Glas vaše savesti, možda. Ako je uopšte imate...

Aleks – Na šta vi zapravo ciljate?

Saša – Oboje dobro znamo da je sve ovo jedna velika laž, zar ne?

Aleks – Sve ovo? Šta?

Saša – Vi niste autor ovog romana. Rukopis ste pronašli u vozu.

Aleks (*uzdrman*) – Nemojte mi reći da ste zbog toga... (*Sabere se.*) To zaista piše u predgovoru knjige. Ali znate, od Cervantesa do Borisa Viana, mnogi su se pisci služili tim književnim postupkom. To je deo fikcije. Nije stvarnost.

Saša – Vi i ja savršeno dobro znamo da je u ovom slučaju to čista istina. Moram priznati da vam na tome skidam kapu. Prisvojiti rukopis koji niste napisali, a zatim imati dovoljno drskosti da to napišete u predgovoru, uvereni da će svi misliti kako je reč o književnom postupku...

Aleks – To je potpuno besmisleno! Kako možete tvrditi tako nešto?

Saša – Zato što sam ja napisala taj rukopis.

Ulazi Katarina.

Kaća – Dragi, stvarno moramo krenuti... Ako ne želimo da ministarka čeka...

Aleks – Da, da, samo trenutak.

Saša – Ne brinite, gospodo. Ne bih htela da vašem mužu uskratim još jedno tako zaslužen priznanje.

Katarina izlazi.

Aleks – Šta vi to govorite?

Saša – Istinu. A vi je znate bolje od ikoga.

Aleks – Kad bi to što govorite bilo istina, zašto mi niste došli ranije?

Saša – Nazovimo to... nagradom sticajem okolnosti.

Aleks – Nemam vremena za dosetke i nisam raspoložen. Molim vas da sada izađete.

Saša – Ako odem odavde, otići ću ravno u redakciju Politike. Znae, one novine za koje povremeno pišete kolumne. Sigurna sam da bi ih moja priča silno zanimala.

Na trenutak okleva.

Aleks – Dobro, slušam vas.

Saša – Nakon što sam izgubila rukopis na kojem sam godinama radila, potpuno sam se raspala.

Aleks – I, naravno, niste imali kopiju.

Saša – Bilo je to davno. Pisala sam starinski. Na listovima papira. Nalivperom. Upravo sam išla u Beograd da napravim fotokopije i pošaljem ih izdavačima.

Aleks – Ako tvrdite da ste autorka romana, mogli ste ponovo da ga napišete.

Saša – I vi ste pisac. Loš pisac, ali ipak pisac...

Aleks – Hvala...

Saša – Vrlo dobro znate da to nije tako jednostavno. Kad godinama radite na knjizi, mesecima prepravljate svaki pasus, nedelju dana okrećete jednu rečenicu na sve moguće načine... Kad izgubite rukopis, jednostavno nemate snage da počnete ispočetka. Pogotovo kad ne znate da li će izdavači kojima ga pošaljete uopšte pročitati makar jedan red.

Aleks – Dakle, priznajte da nije lako objaviti roman i postići da ga iko pročita.

Saša – Kad sam ostala bez svog dela, mesecima sam bila potpuno izgubljena. Onda sam potonula u tešku depresiju. Čak sam pokušala da se ubijem...

Aleks – Neuspešno, dakle...

Saša – Na vašu žalost... Onda sam odlučila da uradim ono što sam opisala na kraju romana: da nestanem. Dobrovoljno. Ali nisam imala novca. I nisam znala da radim ništa osim da pišem. Umesto da započnem novi život, lutala sam Srbijom. Pa svetom. Postala sam skitnica. Možda nikada ne bih ni saznala za ovaj plagijat da se niste pobrinuli da promenite naslov mog romana.

Aleks – Kako ste onda saznali?

Saša – Sasvim slučajno, listajući knjigu u biblioteci.

Aleks – Nemate nikakav dokaz za to što tvrdite...

Saša – Ne bi mi bilo teško da nađem dokaze. Taj rukopis je velikim delom autobiografski. U roman sam ubacila mnogo ličnih detalja koje se vi niste ni potrudili da prikrijete. Sve u njemu je istina. To je moj život. Vaša junakinja sam ja...

Aleks – Shvatam...

Saša – Svi su vam čestitali što ste tako uverljivo prikazali ranjenu ženu koja pokušava da izmisli sebi drugi život. Izbrisati sećanje i krenuti od nule zvuči jednostavno. Ali leševi uvek pre ili posle isplivaju na površinu.

Aleks – Zaista mi je žao...

Saša – Žao?

Aleks – Nisam imao načina da vas pronađem. Uostalom, kako neko uopšte izgubi rukopis romana?

Saša – Bila sam napadnuta. Brutalno. Oteli su mi torbu. Opirala sam se. U njoj je bio ceo moj život. I svi moji snovi o iskupljenju. Udarili su me u glavu. Zamalo sam umrla...

Aleks – I onda?

Saša – Probudila sam se u bolničkom krevetu. Lopovi su valjda uzeli ono što ih je zanimalo, a rukopis ostavili u drugom vagonu ili na peronu. Za njih nije vredeo ništa...

Aleks – Zaista.

Saša – Pretpostavljam da ste ga tamo pronašli...

Aleks – Recimo.

Saša – Ili je možda sve bilo namešteno kako bi mi oteli delo. Možda ste čak vi naručili taj napad?

Aleks – Sad već bulaznite!

Saša – I to mi je prošlo kroz glavu. Ali verovatno je ipak bila obična pljačka. Sigurno su se razočarali: imala sam jedva dovoljno novca za fotokopije.

Aleks – Kako sam vas mogao pronaći? Na rukopisu nije bilo ni vašeg imena.

Saša – Tačno, ali niste zato morali da prisvojite moje delo.

Aleks – Čekao sam dve godine pre nego što sam objavio roman.

Saša – Dovoljno dugo da možete da tvrdite da ste ga vi napisali... i da budete sigurni da autorka nije sačuvala kopiju.

Aleks – Bilo mi je žao da uskratim publici taj roman. Ali nisam znao da će osvojiti NIN-ovu nagradu.

Saša – A ipak ste učinili sve da je osvojite. Takva se nagrada ne dobija slučajno.

Aleks – Posle je bilo prekasno. Upleo sam se u sve to i više nisam znao kako da se izvučem. A i sami kažete: vi ste odlučili da nestanete!

Saša – Vi to niste znali.

Aleks – Jeste li vi tada pokušali da pronađete mene?

Saša – U svakom slučaju, danas jesam.

Aleks – Biste li došli k meni da roman nije dobio NIN-ovu nagradu?

Saša – Verovatno ne.

Aleks – Bez mene taj rukopis možda nikad ne bi bio objavljen. A kamoli dobio književnu nagradu...

Saša – Ukratko, trebalo bi da vam zahvalim.

Aleks – I šta ćemo sada?

Saša – Ne znam. Šta vi mislite?

Aleks – Šta zapravo želite? Da vam vratim život koji ste mogli da imate pre nego što ste odlučili da ga promenite? Taj život je iza vas.

Saša – Hvala lepa.

Aleks – Tako je to. Neko ima sreće, neko nema. Ali sudbina se ne odlučuje jednim bacanjem kocke.

Saša – Znači, ja sam bila rođena za usrani život, a vi za uspeh?

Aleks – Šta želite? Osvetu?

Saša – Još ne znam šta želim. Daću sebi vremena da razmislim.

Aleks – Spreman sam da vam nadoknadim štetu, naravno. Pod uslovom da postignemo dogovor.

Saša – Za sada od vas tražim samo gostoprimstvo.

Aleks – Šalite se?

Saša – Tek sam se vratila u Srbiju. Nema gde. Treba mi malo mira da razmislim šta ću dalje. Sigurno imate gostinjsku sobu...

Katarina se vraća.

Kaća – Je li sve u redu?

Aleks – Da, da, objasniću ti...

Saša – Razgovarali smo o književnosti.

Kaća – Idemo?

Saša – Ostaviću vas same. Ali obećavam, vratiću se da nastavimo ovaj izuzetno zanimljiv razgovor...

Katarina zabrinuto pogleda Aleksandra.

Mrak.

Scena 3

Katarina se vraća. Zvoni fiksni telefon. Javlja se.

Kaća – Da, mama... Da, da, upravo smo se vratili... Sve je prošlo odlično. Govor ministarke bio je vrlo dirljiv. Zahvali tati. Zahvaljujući njemu uspjeli smo da to sredimo. Zajedno su studirali na Fakultetu političkih nauka, mislim... Ne, na Pravnom, tako je... Da, preneću Aleksandru tvoje čestitke. Upravo parkira auto. Slušaj, sve ćemo vam ispričati u sredu, može? Znam da biste voleli da budete tamo, ali nema veze. Doći ćete sledeći put... Sledeći put? Pa ne znam... Da, upravo tako, kad dobije Sretenjski orden! *(Pomalo usiljeno se nasmeje.)* Dobro, puno vas ljubim.

Aleks se vraća upravo kad ona spušta slušalicu.

Aleks – Ko je bio?

Kaća – Mama.

Aleks – Aha...

Kaća – Zašto? Čekao si poziv?

Aleks – Ne, ne...

Kaća – Mogu je videti?

Aleks – Koga? Hoću reći, šta...?

Kaća – Tvoje odlikovanje!

Aleks – Sranje, mislim da sam ga ostavio u autu.

Kaća – Lepo... Baš ti mnogo znači. Nisi srećan?

Aleks – Jesam, jesam, naravno...

Kaća – Nemoj me praviti budalom. Vidim da te već neko vreme nešto muči.

Aleks – Ništa, stvarno.

Kaća – Tačnije, otkad je došla ona žena.

Aleks – Šta ti sve neće pasti na pamet...

Kaća – Ko je ona? Tvoja ljubavnica?

Aleks – Ma daj, Katarina. Jesi li je pogledala?

Kaća – Dobro, nije baš seksi. Ali nije toliko ružna da bi te prestrašila. A malo pre jasno sam videla strah u tvojim očima.

Aleks – Možemo li o tome sutra? Trenutno mi misli baš nisu bistre. Mislim da sam malo preterao sa šampanjcem.

Kaća – Videla sam te da si popio jednu čašu...

Aleks – Onda mi je možda kavijar teško seo. Čini mi se da nije bio baš svež... Pitam se nisu li nam podvalili neku jeftinu ikru. Misliš li da bi u ministarstvu stvarno poslužili takvo što? To bi ipak bilo malo preterano s budžetskim rezovima, zar ne?

Kaća – Neću čekati do sutra, Aleksandre. Ako mi nešto moraš reći, reci sada.

Pauza. On okleva.

Aleks – Zapravo, imaš pravo. Nema smisla odlagati. Nažalost, moram se suočiti s posledicama svojih dela. Jednom se to moralo dogoditi...

Kaća – Sad si mene prestrašio. Dakle?

Aleks – Nije lako...

Kaća – Je li ti ljubavnica?

Aleks – Bilo bi lakše da jest.

Kaća – Znači nije.

Aleks – Više je... ljubavnica koja ucenjuje.

Kaća – Čime bi te neko uopšte mogao ucenjivati? Samo si jednom imao iole ozbiljan problem sa zakonom: kad su te priveli zbog oskvrnuća groba.

Aleks – Istina.

Kaća – Pustili su te kad su shvatili da si bio potpuno pijan i da je to grob sopstvenog oca.

Aleks – Samo sam se popišao po njemu. Glupa oklada sa samim sobom.

Kaća – Znači, ne ucenjuju te zbog toga.

Aleks – Nažalost, ne.

Kaća – Onda zbog čega?

Nova tišina.

Aleks – A šta kad bih ti rekao da je ceo moj život izgrađen na laži?

Kaća – Na laži...?

Aleks – Gore. Na prevari. Intelektualnoj prevari.

Kaća – Slušam...

Aleks – Sama si mi malopre rekla. Jesam pisao i pre, ali svi se slažu da je roman za koji sam dobio NIN-ovu nagradu delo mog života.

Kaća – I...?

Aleks – A šta ako tu knjigu nisam napisao ja... *(Ona uopšte ne izgleda iznenađeno.)* Ništa ne govoriš...?

Kaća – Razmišljam.

Aleks – Razmišljaš? Kažem ti da si udata za plagijatora, a ti razmišljaš?

Nova tišina.

Kaća – Oduvek sam mislila da tu knjigu nisi mogao napisati ti.

Aleks – Pa evo, potvrđujem ti: nisam je napisao.

Kaća – Da, shvatila sam.

Aleks – I to je sve? Ništa više?

Kaća – Zajedno smo odlučili da objavimo tu knjigu. Zajedno smo je promovisali. Pomalo je kao naše dete. Dete koje nismo uspeli da imamo zajedno.

Aleks – Onda ti saopštavam da to dete nije moje...

Kaća – Znam.

Aleks – A kako znaš? Samo zato što ne veruješ da sam sposoban da napišem takvo remek-delo?

Kaća – Videla sam rukopis. Nije bio pisan tvojom rukom.

Aleks – Zašto mi ništa nisi rekla?

Kaća – Ne bismo mogli da živimo zajedno s tom laži.

Aleks – Pa si radije odlučila da svako od nas živi tu laž za sebe...

Kaća – Do sada je sasvim dobro funkcionisalo, zar ne? I moglo je tako i da se nastavi.

Aleks – Nažalost, ta žena je došla na naša vrata. Od sada više ništa neće biti kao pre.

Kaća – Zavisi.

Aleks – O čemu?

Kaća – Uvek se može postići neki dogovor.

Aleks – Da... Moraćemo se nekako dogovoriti i sa svojom savešću.

Kaća – To smo već odavno rešili, zar ne?

Aleks – A šta još znaš? Osim da to dete nije moje...

Kaća – Ne znam ko je otac, ako to pitaš. Ali nakon posete ove žene mislim da znam ko je majka.

Pauza.

Aleks – Kako si mogla da mi dozvoliš da to uradim?

Kaća – Iz ljubavi, jednostavno. I malo iz ambicije, priznajem. Toliko si želeo da živiš taj život. Život književnika. I živeo si ga...

Aleks – Ali ja sam običan varalica. A naš je život laž. Znala si. Trebalo je da me sprečiš.

Kaća – Nemoj sad zamenjivati uloge...

Aleks – Imaš pravo. Ja sam govno. Hoćeš li me ostaviti?

Kaća – Da sam htela da te ostavim, učinila bih to tada. Više nemamo izbora. U istom smo čamcu.

Aleks – A taj čamac tone.

Kaća – Bez naglih poteza. I bez panike. Moramo razmisliti. Šta nameravaš da uradiš?

Aleks – Ne znam... Samoubistvo bi možda bilo najbolje rešenje. Barem bi bilo književno...

Kaća – Ne govori gluposti. Nemaš dovoljno hrabrosti da se ubiješ.

Aleks – Stvarno imaš vrlo visoko mišljenje o meni. Pitam se kako si sve ove godine uspela da ostaneš udata za mene. I da nastaviš da me voliš...

Kaća – Volim nas kao par. Našu bliskost. Mi smo suučesnici, Aleksandre. Neću te napustiti. I neću dozvoliti toj ženi da nas uništi.

Aleks – Zapravo sam ja taj koji je uništio njen život...

Kaća – S druge strane, taj rukopis je objavljen zato što si ti već imao određeni ugled.

Aleks – I ponajviše zahvaljujući vezama tvoje porodice...

Kaća – Ta žena verovatno nikad ne bi uspela, čak ni da je napisala remek-delo.

Aleks – Da, i ja sam joj to pokušao objasniti... Ali bojim se da neće biti dovoljno...

Kaća – Da nije bilo tog spleta okolnosti, ti ne bi postao tako slavan, ali ona bi verovatno ostala potpuno nepoznata. Svi znaju da NIN-ovu nagradu ne dobiješ tako što rukopis pošalješ Laguni. Društveni položaj i veze čine svoje.

Aleks – Imaš pravo, genij nije dovoljan. Inače bi Van Gogh postao milijarder. Njegove su se slike na kraju prodavale, ali tek nakon njegove smrti. A obogatili su se samo špekulanti.

Kaća – Naravno. Nepravедno je, ali tako je. Novac ide novcu, uspeh uspehu. Tržište umetnina određuje cenu umetnika, ne talent. Inače muzeji savremene umetnosti ne bi izlagali sve ono smeće. S književnošću je potpuno isto.

Aleks – Bojao sam se da će me žena odbaciti nakon priznanja ovog neoprostivog moralnog prestupa. Gotovo sam razočaran.

Kaća – Nemoj mi još i držati moralne lekcije!

Aleks – Mi smo čudovišta, Katarina. Najbolje da odmah sve priznam...

Kaća – Ne dolazi u obzir. Podsećam te da i ja u ovom skandalu mogu izgubiti sve! Za početak ugled!

Aleks – Tvoj ugled?

Kaća – Moj ugled, ako ti je draže. Da i ne govorim o ugledu mojih roditelja... Sve sam ostavila da bih vodila tvoju karijeru! Možeš li zamisliti skandal kad bi mediji saznali? Mama se od toga ne bi oporavila... Ionako ima slabo srce.

Aleks – Da, ali više se ne možemo ponašati kao da se ništa nije dogodilo. Ta nas kuja više neće pustiti na miru.

Kaća – Ucenjuje li te?

Aleks – Zasad ne. Samo me pitala može li da odsedne kod nas.

Kaća – Da odsedne kod nas?

Aleks – Privremeno, pretpostavljam. Kaže da nema kuda...

Kaća – I šta si joj odgovorio?

Aleks – Zapravo nisam imao puno izbora. (*Zvono na vratima.*) To je sigurno ona...

Razmene zabrinut pogled.

Kaća – Idem da otvorim.

Mrak.

Scena 4

Soba je prazna. Saša ulazi u donjem rublju ili pidžami; očigledno se upravo probudila. Ponovo izlazi i vraća se sa šoljom kafe. Seda za radni sto i namešta se kao da je kod kuće. Ulazi Aleksandar. Neprijatno se iznenadi kad je vidi na svom mestu.

Aleks – Samo se vi opustite... Ponašajte se kao kod kuće.

Saša – Ako ste ovu kuću kupili zahvaljujući knjizi za koju ste dobili NIN-ovu nagradu, onda sam na neki način zaista kod kuće...

Aleks – To je porodična kuća. Dobili smo je od ženinih roditelja.

Saša – Oduvek sam sanjala o ovakvom radnom stolu... Je li to nalivpero Montblanc?

Aleks – Mislim da precenjujete koliko jedna književna nagrada može doneti, osim slave.

Saša – Zaista?

Aleks – Nemojte misliti da bi vam jedna književna nagrada bila dovoljna za ulazak u svet privilegovanih. Ulaznica je mnogo skuplja, verujte mi.

Saša – Dakle, zauvek iznad mojih mogućnosti.

Aleks – Uspeh, znate, nije samo pitanje talenta.

Saša – Vi ste najbolji dokaz. Kao uspešan pisac, talenta očigledno uopšte nemate.

Aleks – Za uspeh u ovom poslu treba mnogo truda, strpljenja, spretnosti... I mnogo kompromisa. Čovek mora svašta da proguta.

Saša – Sigurna sam da ste u tome vrlo vešti.

Aleks – Pisanje je umetnost, naravno. Ali nije najteži deo. U svakom slučaju, nije najmučniji. Na neki vam način zavidim...

Saša – Uzmite moje mesto! A ja ću vaše...

Aleks – Nije to tako jednostavno.

Saša – Zaista?

Aleks – Zašto ne bismo sklopili dogovor?

Saša – Vi zadržite počasti, a meni vratite novac?

Aleks – Mislio sam na podelu autorskih prava. Naravno, sve bi ostalo poverljivo.

Saša – Naravno.

Aleks – Mogao bih da pristanem i na pola-pola.

Saša – Sve ove godine vi ste ubirali plodove mog rada. Da o slavi i ne govorim. Kako nameravate da ispravite tu nepravdu?

Aleks – Za prošlost možemo dogovoriti jednokratnu odštetu, naravno. A zatim procenat od budućih autorskih prava. Šta kažete?

Saša – Treba razmisliti...

Aleks – Godinama sam gradio ugled. Dan za danom. Godinu za godinom. Dok ste vi dobrovoljno nestali i sami lutali svetom...

Saša – Ukratko, gotovo je nepošteno od mene što danas dolazim da nešto tražim od vas.

Aleks – Ne bih baš išao tako daleko. Ali i vi biste mogli imati koristi od svega što sam izgradio, umesto da sada sve srušite.

Saša – A šta ja dobijam?

Aleks – Novac! Naravno, pod uslovom da ostanete u senci.

Saša – Aha, tako dakle.

Aleks – Izdavač me stalno pritišće da napišem novi roman. Mogli bismo da sarađujemo. Nudim vam dogovor u kojem svi dobijamo. Vaš talent, moja slava. A autorska prava delimo.

Saša – Nakon što ste mi ukrali delo, nudite mi da budem vaš pisac iz senke? Moram priznati da vam drskosti ne nedostaje.

Aleks – Ipak razmislite. Sudski postupak zbog plagijata trajao bi godinama. Imao bih najbolje advokate. A ishod bi i dalje bio vrlo neizvestan. Oboje bismo izgubili mnogo vremena. A ako sam dobro shvatio, vi ste ga već izgubili sasvim dovoljno.

Saša – Vaš cinizam je impresivan. Ali moram priznati da vaši argumenti imaju težinu.

Aleks – Ostaviću vas da razmislite.

Aleksandar izlazi.

Scena 5

Saša ustane i krene u obilazak kuće kao da je već njena. Ulazi Katarina.

Kaća – Je li sve u redu? Imate li sve što vam treba?

Saša – Iskreno, malo sam gladna. Nemate li nešto što bih mogla umočiti u kafu?

Kaća (*ironično*) – Hoćete da vam donesem sveže kiflice?

Saša – Molim vas, nemojte se truditi. Ako kućna pomoćnica danas ima slobodan dan...

Kaća – Mislim da u kuhinjskom ormariću ima Plazma keksa.

Saša – Plazma? Može. Pogledaću posle...

Kaća – Ja ih ne podnosim, ali moj muž ih obožava.

Saša – Kad nema ničega drugog pri ruci u šta bi čovek umočio svoj keks.

Kaća – Nameravate li dugo da ostanete ovde?

Saša – Još ne znam. Zavisiće...

Kaća – O čemu?

Saša – Pre svega o vašem mužu. Imamo nešto poslovno da rešimo. Ponudio mi je da budem njegov pisac iz senke. Nije vam rekao?

Kaća – Nemojte me smatrati budalom. Moj muž nema tajni preda mnom. Sve mi je ispričao.

Saša – Žao mi je zbog vas. Iskreno saosećam.

Kaća – Zaista?

Saša – Mislili ste da ste udani za velikog romanopisca. A sad otkrivате da ste samo žena običnog plagijatora...

Kaća – Šta želite?

Saša – Zapravo je trebalo da se udate za mene...

Kaća – Nemojte mi reći da je to ono što želite...? Ali ako jest, znajte da sam spremna na sve za muškarca kojeg volim. Brak vam, naravno, ne mogu obećati, ali ako volite zrelije žene...

Saša prasne u smeh.

Saša – Ni vama drskosti ne nedostaje!

Kaća – Shvatiću to kao kompliment.

Saša priđe Katarini i položi joj ruku na obraz.

Saša – A sviđam li vam se ja? (*Katarina se na trenutak zbuni, pa se pribere.*) Na kraju krajeva, ja sam genij, a za svog muža ste se valjda udali zbog njegovog genija!

Kaća – Ne samo zbog toga.

Saša – A ja bih mogla da napišem još romana...

Kaća – Zašto onda već niste?

Saša – Još nisam rekla poslednju reč.

Kaća – Prema onome što mi je Aleksandar ispričao, u prvom ste romanu opisali sopstveni život. Možda nemate ništa drugo da ispričate.

Saša – Romanopisac uvek pomalo pripoveda sopstveni život, zar ne?

Kaća – Da... Zato s vremenom imamo sve manje zanimljivih stvari da kažemo. Nisam sigurna da bismo s vama kao piscem iz senke baš dobro prošli...

Saša – Uvek bih mogla opisati vaš život. Čini se uzbudljivim...

Kaća – Život nekih prevaranata uzbudljiviji je od života većine poštenih ljudi. Pogotovo kad, poput vas, imaju mentalitet žrtve...

Saša – Ukratko, prava umetnica ovde ste vi.

Kaća – Što se tiče vaše književne plodnosti, čini mi se da ste već odavno ušli u menopauzu.

Saša – Vaš muž je neplodan. Nije uspeo da vam napravi ni dete.

Kaća – Ne petljajte se u našu ljubavnu priču. Vi je ne biste mogli da razumete.

Ulazi Aleksandar i čuje kraj razgovora.

Aleks – Govorile ste o meni?

Kaća – Ostaviću vas...

Katarina izlazi.

Scena 6

Aleks – Nemojte da preterujete, upozoravam vas.

Saša – Inače?

Aleks – Znam da nemate posebno visoko mišljenje o meni, ali nemojte me potceniti.

Saša – Trudim se... Priznajem da nije lako... Daću sve od sebe, obećavam.

Aleks – Dao sam vam ponudu.

Saša – I razmišljam o njoj, verujte... *(Pauza.)* Imate li ga još uvek?

Aleks – Šta?

Saša – Rukopis!

Aleks – Ne...

Saša – Uništili ste ga, zar ne? Da biste uklonili dokaz svog zločina?

Aleks – Zašto? Hteli biste ga natrag?

Saša – Shvatićete da za mene taj rukopis ima sentimentalnu vrednost.

Aleks – A vi ćete shvatiti da vam ga, kad bih ga još imao, ne bih vratio a da ne dobijem nešto zauzvrat.

Saša – Dakle, više ga nemate.

Aleks – Recimo da sam ga... zametnuo.

Saša – To je toliko glupo da vam gotovo verujem.

Aleks – A moram li ja verovati vama?

Saša – U vezi s čim?

Aleks – Šta ako blefirate?

Saša – U tom bih slučaju već pobedila. Odmah ste mi pokazali svoje karte.

Aleks – Ali mogao bih da odbijem da platim.

Saša – Igrali ste i izgubili. Kockarski dugovi su svetinja. A znate šta se događa onima koji odbiju da ih plate.

Aleks – Mi o vama ne znamo ništa.

Saša – Rekla sam vam. Roman je autobiografski.

Aleks – Ali to je bilo pre nekoliko godina. Vi više niste lik iz toga romana. A ni ja više nisam sasvim onaj koji ga je potpisao.

Saša – Dovoljno vas poznajem da znam da nećete rizikovati.

Aleks – Šta da rizikujem?

Saša – Plaćićete. Da biste imali mir. Jedina „policija” kojoj se usuđujete da polažete račune jeste vaša polisa osiguranja. Osiguranje malog, mirnog života, uz poneko odlikovanje za dobre ocene koje ste dobili varajući.

Aleks – Znači ipak želite novac.

Saša – To bi vas smirilo, zar ne?

Aleks – Šta biste drugo mogli da poželite?

Saša – Zna li kakav je osećaj kad vam oduzmu sopstveno delo? Kad vidite svoj tekst, napisan sopstvenom krvlju, a potpisan tuđim imenom?

Aleks – Ne...

Saša – To je valjda kao kad ženi pri rođenju otmu dete i daju ga potpunom strancu.

Aleks – Nisam to želeo. Taj rukopis je bio napušteno dete. Ko mi kaže da ga vi niste ostavili?

Saša – Namerno, mislite?

Aleks – Kao poruku u boci. U nadi da će je neko pronaći... Vaš spasitelj... I odraditi promociju umesto vas...

Saša – Ako sam dobro shvatila, gotovo zaslužujete još jedno odlikovanje zato što ste odgovorili na moj SOS.

Aleks – Nisam vam ukrao taj rukopis.

Saša – Zaista. Ne verujem da biste imali dovoljno hrabrosti za nasilnu pljačku. Vi radije kradete kad vam se pruži prilika, zar ne?

Aleks – Imate pravo, kukavica sam. Ali nisam zločinac. Dogodilo mi se da platim za seks, ali nikoga nisam silovao.

Saša – Svejedno, idem da se obučem...

Saša izlazi.

Scena 7

Katarina se vraća.

Aleks – Ne mogu više da je podnesem ovde svakog dana, nasred našeg dnevnog boravka. Izvaljenu na našem kauču. Kad već ne sedi za mojim radnim stolom...

Kaća – Da, ali na neki način i nije loše imati je na oku.

Aleks – Misliš?

Kaća – Barem znamo da nije negde na ispovesti i da celu priču ne istresa prvom svešteniku koji naiđe.

Aleks – Ili pijana u kafiću preko puta, gde svoje nevolje prepričava konobaru.

Kaća – Da, to bi joj više odgovaralo... Da i ne pominjem mogućnost da svoju ekskluzivu proda nekom tabloidu ili televiziji.

Tišina.

Aleks – Rekla si da si videla rukopis.

Kaća – Jesam.

Pauza.

Aleks – Znaš li šta se s njim dogodilo?

Kaća – S kim?

Aleks – S rukopisom! Jednog dana je bio u zaključanoj ladici mog stola, a sutradan ga više nije bilo.

Kaća – Je li ladica bila provaljena?

Aleks – Nije. A samo ti znaš gde skrivam ključ.

Tišina.

Kaća – U redu, ja sam ga uzela.

Aleks – Pomalo sam i sumnjao...

Kaća – Znači, zapravo smo oboje znali.

Aleks – Još nekako mogu razumeti da si odlučila da ćutiš kad si shvatila da nisam pravi autor romana, ali zašto si uzela rukopis?

Kaća – Kao životno osiguranje, valjda...

Aleks – Osiguranje od čega?

Kaća – Za slučaj da me odlučiš ostaviti zbog neke mlađe kad ti slava udari u glavu.

Aleks – Znači još ga imaš?

Kaća – Da...

Aleks – Kao da te prvi put vidim, Katarina.

Kaća – Mislio si da sam guska, je li?

Aleks – Mislio sam da ja vučem konce u ovoj mračnoj komediji. A na kraju ispada da sam bio samo marioneta.

Kaća – Ali ti si taj koji je pod reflektorima, dragi...

Aleks – I ja sam taj koji bi mogao da završi iza rešetaka.

Kaća – Ti bi dušu prodao za dobru dosetku. To je tvoj problem.

Aleks – Onda zamisli šta sam bio spreman da uradim za ceo roman...

Tišina.

Kaća – Mogli bismo je se rešiti...

Aleks – Rukopisa?

Kaća – Autorke.

Aleks – Jesi li poludela!

Kaća – Kad bi nestala, niko se ne bi ni zapitao gde je... Sama je organizovala sopstveni nestanak. Već se vodi kao nestala osoba!

Aleks – Šališ se, nadam se?

Kaća – Naravno da se šalim... Dobro, šta predlažeš?

Aleks – Da pregovaramo. Nemamo izbora. Ali još nisam siguran da će joj novac biti dovoljan.

Kaća – Biće. Novcem se sve može kupiti. Pitanje je samo cene...

Aleks – Dokle možemo ići?

Kaća – Koliko vredi tvoja reputacija?

Aleks – Hvala što nisi rekla „čast”...

Mrak.

Scena 8

Saša leži na kauču i drema. Moglo bi se pomisliti da je mrtva. Ulazi Katarina s nožem u ruci. Prilazi Saši, kao da okleva.

Saša – Nije baš tako lako ubiti nekoga, znate? Pogotovo hladnim oružjem.

Kaća – Samo sam htela da odsečem malo sremskog kulena. Hoćete?

Saša (*uspravljajući se*) – Hvala. Vegetarijanka sam.

Kaća – Mogla sam pretpostaviti.

Saša – Stvarno? Zašto?

Kaća – Ne znam... Ta vaša sklonost da uvek stanete na stranu žrtava, možda. Onih koji završe u klaonici. Jeste li vernica?

Saša – Verujem u reinkarnaciju. Točak se okreće. Na kraju ćemo svi odigrati sve uloge.

Kaća – Shvatam... I sledeći put prvi će biti poslednji... Upravo to govorim. Zamenite reinkarnaciju vaskrsenjem i ispada da vam je pogled na svet prilično pravoslavan.

Saša – Čak i na ovom svetu sami smo sebi krvnici, ne mislite? Žrtve smo sopstvenih demoni.

Kaća – Ako se točak okreće, na kraju ćete plagirati samu sebe...

Saša – Ko zna... Vaš muž i ja možda smo samo dve strane iste medalje. Iste one Zlatne medalje koju je dobio.

Kaća – Mene je oduvek više zanimalo odličje nego književnost... Ubiću vas.

Saša – A kad ubijete mene, ubićete i deo sebe.

Kaća – Vi stvarno mislite da ste Isus Krist.

Saša – Vi ste ta koja nosi krst oko vrata...

Kaća – Nosim ga kao zastavu.

Saša – Da. Zastavu svoje klase. Borite se samo da sačuvate svoje privilegije.

Kaća – Ja ne okrećem drugi obraz. Moja vera je ratnička. Vera mača, ne mučeništva. Ne uživam kao vi u ulozi žrtve.

Saša – Vi radije birate stranu krvnika?

Kaća – Radije biram stranu pobednika. A vi?

Saša – Ne želim da biram. „Čovek sam: ništa ljudsko nije mi strano.”

Kaća – Sad ste i filozof?

Saša – Terencije. Latinski autor koji je živeo gotovo dva veka pre Hrista.

Kaća – Imate još takvih?

Saša – „Ja sam rana i nož, ja sam pljuska i obraz, ja sam udovi i točak, i žrtva i krvnik!”

Kaća (*ironično*) – Lepo...

Saša – Baudelaire.

Kaća – Čitali ste Cvetove zla?

Saša – A vi? Jeste li ih stvarno pročitali ili znate samo nekoliko citata potrebnih da zablistate na otmenim večerama?

Kaća – U svakom slučaju, nemam nimalo saosećanja za one koji ne žele da isprljaju ruke krvlju dok traje lov, a onda prvi dotrče kad dođe vreme za podelu plena.

Saša – Čuvajte se klišeja o veganima. I Hitler je bio vegetarijanac.

Kaća – Čini se da govorite iz iskustva.

Saša – O Hitleru?

Kaća – O zločinu. Rekli ste da nije lako ubiti nekoga hladnim oružjem.

Saša – Najteže je posle rešiti se tela.

Kaća – Znači, govorite iz iskustva...

Saša – Dok ste vi trpali u džepove novac od mojih autorskih prava, ja sam prolazila kroz težak period...

Kaća – Zaista mi je žao...

Saša – Kaže se da nužda zakon menja. U stvarnosti nas nužda češće tera da zakon prekršimo. Ali vi ste, naravno, iznad toga. U vašem svetu vi određujete šta je zakon.

Kaća (*ironično*) – Čini mi se da ste imali nesrećno detinjstvo... Želite da razgovarate o tome?

Saša – Zanimljivo, svi bi hteli da im ispričam svoj život. A već je vrlo detaljno opisan u mom romanu.

Kaća – Taj smo roman mi pretvorili u uspeh. Bez nas biste ga morali objaviti o sopstvenom trošku. A danas biste ga čak i vi zaboravili.

Saša – Možda...

Kaća – A iskreno, pogledajte se...

Saša – Šta?

Kaća – Čujete li sebe? „Šta?” U našem se svetu, kako ga vi zovete, kaže „Molim?”

Saša – Ma nemojte?

Kaća – Nimalo ne delujete kao književnica. Na televiziji biste prošli očajno. Zašto ne biste prepustili posao profesionalcima? Svi bi bili na dobitku.

Saša – Predlažete podelu rada? Vašem mužu nedostaje stila kad piše, meni kad govorim. Ja pišem njegove knjige, a on govori umesto mene?

Kaća – Zašto ne? Pomalo kao u Cyranu de Bergeracu, zar ne? Znae za Cyrana?

Saša – Zapravo mi se od vas povraća. Kako možete sve ove godine da živite s tim? Da živite od toga.

Kaća – U književnosti svi plagiraju sve, znate. Od pamtiveka. Da je to zločin, odavno bi se znalo.

Saša – U svakom slučaju jeste prekršaj. O moralnoj krivici da i ne govorimo. Ali vi nemate nikakvu savest.

Kaća – Šta želite? Vreme je da nam kažete. Novac?

Saša – Uostalom, ništa mi drugo ni nemate ponuditi. Zapravo ste vi u pravu. Nisam dovoljno poslušna da izvodim cirkus koji bi tražili od mene samo da me prihvate u vašem usranom svetu.

Kaća – To mi zvuči razumno. Koliko?

Saša – Milion.

Kaća – Od same NIN-ove nagrade niko se nije obogatio.

Saša – Ali tu je sve ono što ide uz nagradu... Stotine hiljada prodatih primeraka. Gostovanja na televiziji. Predavanja s plaćenim putnim troškovima...

Kaća – Taj se nagrađeni roman nije baš tako dobro prodavao.

Saša – Čujem li ja u vašem glasu blagi prekor...? Ukratko, roman koji sam napisala bio je tek dovoljno dobar da ga potpiše vaš slavni muž, je li tako?

Kaća – Shvatićete da će nam trebati vremena da skupimo novac.

Saša – Ne žurim. Dajem vam dvadeset i četiri sata.

Kaća – A nama trebaju garancije. Da budemo sigurni kako ćemo posle imati mir.

Saša – Kakve garancije?

Kaća – Svojeručno napisana izjava kojom se, u zamenu za taj iznos, odrićete svih prava na roman. I obavezujete se da nećete pokrenuti nikakav postupak.

Saša – Dobro.

Kaća – Pripremila sam vam obrazac. Treba samo da ga prepisete.

Saša – Znači sad je red na meni da prepisujem...

Kaća – Molim?

Saša – Pre nekoliko godina vaš muž je prepisivao celu knjigu koju nije napisao.

Kaća – Milion i to je sve. Nakon toga nestajete iz našeg života.

Saša – Računajte na mene. Nestajanje je moja specijalnost. A s milionom će biti mnogo lakše. Dajte mi taj papir.

Kaća – Evo.

Saša – Odlično. Idem da uradim domaći zadatak u svojoj sobi... Vratću se kad završim. Smem posle da gledam televiziju?

Saša izlazi.

Scena 9

Ulazi Aleksandar.

Aleks – Upravo sam razgovarao s agentom. Predlažu pozorišnu adaptaciju mog romana...

Kaća – O tome si oduvek sanjao, zar ne?

Aleks – Jesam li stvarno rekao „moj roman”?

Kaća – Možda nije tvoj roman, ali nagrada je naša.

Aleks – Imaš pravo. Taj uspeh pripada nama.

Kaća – Da.

Aleks – Čak sam prepravio nekoliko odlomaka. U početku baš i nije bio tako dobar...

Kaća – I bio je pun pravopisnih grešaka.

Aleks – Jesi razgovarala s njom?

Kaća – Jesam.

Aleks – I šta želi?

Kaća – Milion. I time smo kvit.

Aleks – Skupo... Imamo li toliko?

Kaća – Imamo. U životnom osiguranju. Ostaćemo bez njega. Ionako nemamo dece.

Aleks – Onda za pozorišnu adaptaciju kažem da?

Kaća – Bilo bi bolje da ih još malo zadržimo na čekanju. Želim da proverim još jednu sitnicu...

Aleks – Dobro. Nazvaću ih ponovo.

Izlazi. Katarina takođe izlazi i vraća se s rukopisom.

Mrak.

Scena 10

Saša lista primerak nagrađenog romana. Ulazi Katarina.

Saša – Neverovatno je koliko roman, kad se jednom otisne, deluje pametnije nego u rukopisu.

Kaća – A kad na koricama još piše da je roman nagrađen velikom književnom nagradom...

Saša – Dobro ste učinili što ste promenili naslov. Moj nije bio posebno dobar.

Kaća – Kako je glasio?

Saša – Sećanja jedne amnezičarke. Pokušavate da me uhvatite u zamku?

Kaća – Imate li izjavu koju sam tražila?

Saša – Evo je.

Saša joj pruži papir.

Kaća – Dobro...

Katarina pregledava izjavu.

Saša – Nešto vas muči?

Kaća – Pre bih rekla da mi je laknulo... Sumnjala sam, a sada sam sigurna. Način na koji pišete... nije isti kao u originalnom rukopisu.

Saša – Mislila sam da je rukopis nestao?

Kaća – Ja sam ga sklonila na sigurno.

Saša – I kakav zaključak izvodite iz te grafološke analize, inspektorka?

Kaća – I vi ste varalica. Niste vi napisali taj roman.

Saša – Ako vi tako kažete...

Kaća – Sumnjala sam. Prava se autorka nikad ne bi zadovoljila samo novčanom odštetom.

Saša – Zaista, nisam ona za koju me smatrate.

Kaća – Onda ko ste?

Saša – Nije važno ko sam... Autorku te knjige upoznala sam u zatvoru.

Kaća – Je li još tamo?

Saša – Ne znam. Bila je bolesna. Možda je umrla. Možda nije. Ispričala mi je svoj život. Svoj roman. Kako je izgubila rukopis.

Kaća – Ona vas je poslala?

Saša – Ne. Radim na svoju ruku.

Kaća – Znači, ne znate šta je s njom bilo...

Saša – Premestili su je i izgubila sam joj trag. Nekoliko godina posle slučajno sam u zatvorskoj biblioteci naišla na roman za koji ste dobili NIN-ovu nagradu. Pročitala sam ga, setila se njene priče i sve shvatila.

Kaća – Zašto ste onda toliko čekali?

Saša – Pustili su me prošle nedelje. Došla sam ravno k vama.

Kaća – Dakle, prava autorka ne zna ništa.

Saša – Za vas to ništa ne menja. Hoću svoj novac u zamenu za šutnju.

Kaća – Menja to da ste obična ucenjivačica. Niste umetnica koju smo pokrali. Niste čak ni književnica. A vaša izjava od deset redova puna je pravopisnih grešaka.

Saša – Ni vaš muž nije pravi književnik. Nas troje smo lopovi. Ja samo tražim svoj deo plena.

Kaća – Da, ali sada više nemate nikakav dokaz...

Saša – Varate se. Sada ja imam originalni rukopis. A nije pisan rukom vašeg muža.

Kaća – Rukopis?

Saša – Stvarno me smatrate budalom. Odmah sam shvatila čemu služi vaša svojeručna izjava. Pametnija ste od svog muža, ali ni približno koliko ja.

Kaća – Kako biste uopšte došli do rukopisa?

Saša – Napisala sam tu izjavu znajući da ćete odmah uporediti moj rukopis s onim u originalnom rukopisu. Tako sam mogla saznati krijete li ga u kući i gde. Pazila sam na vaše kretanje i pronašla ga.

Kaća – Opet blefirate.

Saša – Otiđite u podrum pa proverite je li još tamo.

Kaća – Ne verujem vam.

Saša – Rekla sam vam, upravo sam izašla iz zatvora. Znam gde ljudi po kući skrivaju ono što im je najvrednije...

Kaća – Kujo.

Saša joj pruži papir.

Saša – Pripremila sam vam broj računa. Želim da novac bude na računu do kraja nedelje.

Kaća – Ne brinite. Dobićete ga...

Katarina izlazi.

Scena 11

Ulazi Aleksandar.

Aleks – Još ste ovde?

Saša – Ko zna, uskoro ću biti bogata. I ja ću moći sebi da priuštim život na Dedinju. Videla sam da se baš preko puta vaše kuće prodaje krasna vila.

Aleks – Nemojte preterivati.

Saša – Naravno, postoji i drugo rešenje... Puno jednostavnije, na neki način. I mnogo jeftinije za vas.

Aleks – Koje?

Zavodljivo mu prilazi.

Saša – Oženite me! Venčamo se bez predbračnog ugovora i ja postajem vaša zakonska naslednica.

Aleks – Zaboravljate moju ženu. Nisam siguran da bi se složila. A ni ja...

Saša poljubi Aleksandra u usta. Iznenaden, on je ne odgurne.

Saša – Samo se prepustite... *(Postaje još nasrtljivija.)* Videćete, iznenadiću vas...

Aleks – Već jeste... Ali uopšte niste moj tip.

Saša – A ipak ste potpisali moj roman. Za nekoga kome se moj stil ne sviđa...

Aleks – Mislio sam na vaš pol... Uostalom, nije baš sasvim jasan...

Saša – Ko zna... Možda vam se sviđi...

Ulazi Katarina i zatekne ih u zagrljaju. Saša prasne u smeh.

Saša – Ne brinite, ostavljam vam ga... Zasad. Idem malo da prošetam po vrtu. Ovde je vazduh stvarno ustajao. Ali sutra želim svoj novac.

Saša izlazi.

Aleks – Oprosti, ne znam šta mi je bilo.

Kaća – Očekivala sam da ćeš reći da te iznenada poljubila protiv tvoje volje. Znači, nije ti baš bilo mrsko?

Aleks – Prestani, što ti sve neće pasti na pamet.

Kaća – Istina je da je mlađa od mene. A i novost ima svojih čari.

Aleks – Nisam čak ni siguran da je zaista žena... Nemaš čega da se bojiš, veruj mi.

Kaća – Možda. Ali trebalo bi da se pripaziš. Bila bih spremna da ubijem da te zadržim.

Mrak.

Scena 12

Katarina sedi za radnim stolom. Ulazi Saša.

Saša – Imate moj novac?

Kaća – Evo ga.

Pruži joj ček. Saša ga uzme i pogleda.

Saša – Deset evra... Je li ovo šala?

Kaća – Simboličan iznos. Toliko, otprilike, ostane od književne slave kad zanemarite prodaju knjiga.

Saša – Nemojte se igrati sa mnom. Podsećam vas da sam upravo izašla iz zatvora...

Kaća – Nije trebalo da pokušate da zavedete mog muža.

Saša – Šta ćete uraditi? Ubiti me? Čak je i za zločin iz strasti kazna mnogo teža nego za običan plagijat. Znam nešto o tome.

Katarina joj pruži papir.

Kaća – Evo polovine vašeg novca. Pola miliona evra. Ovo je potvrda o nalogu za prenos na račun koji ste mi dali. Drugu polovinu dobićete kad mi vratite rukopis.

Saša – Dobićete ga. Ali prvo ću sačekati da novac sedne na moj račun.

Saša uzima potvrdu o nalogu za prenos koju joj Katarina pruža.

Kaća – A šta mi garantuje da nas nećete ponovo ucenjivati?

Saša – Naterali ste me da potpišem pisanu izjavu.

Kaća – Znaite i sami koliko takav papir vredi...

Saša – Zaista, ništa vam ne garantuje da se neću vratiti kad potrošim novac. Koliko treba da se potroši milion? Nemam iskustva s tim, razumete.

Kaća – Neću ostatak života provesti s tim Damoklovim mačem iznad glave.

Saša – Hoćete, videćete. Imate petlje. Više nego vaš muž. Vi ste ona koja nosi pantalone, zar ne? Čak i ako on nosi odlikovanja...

Kaća – Meni to savršeno odgovara.

Saša – Zapravo je trebalo da vi potpišete tu knjigu. Ali on će i dalje paradirati po beogradskim salonima i na televiziji.

Kaća – Ja više volim da vučem konce. Ne volim da budem u centru pažnje.

Saša – Šteta... Reflektori vam lepo pristaju uz ten...

Kaća – Stvarno volite žene?

Saša – U zatvoru, znate, nema baš mnogo izbora. Ponekad se čovek na to i navikne...

Saša priđe Katarini, koja se izmakne, ali je ipak ne odbije.

Kaća – Imamo čak i saunu. Ako vas zanima...

Saša – Zašto ne.

Kaća – U zasebnoj je kućici na kraju vrta. Doneću vam peškire.

Saša – Hvala... Ako želite da mi se pridružite...

Kaća – Doći ću za petnaest minuta.

Saša – Čekam vas. Možemo nastaviti ovaj prijatan razgovor.

Kaća – Ne sumnjam da će biti vrlo vruć...

Katarina izlazi.

Mrak.

Scena 13

Katarina ulazi s telefonom na uhu.

Kaća – Da, upravo tako... Molim vas da otkazete taj prenos. U redu, odmah ću vam poslati potvrdu e-poštom. Hvala vam. Doviđenja...

Katarina sprema telefon i otpije gutljaj kafe. Ulazi zabrinuti Aleksandar.

Kaća – Šta je? Izgledaš zabrinuto. Nešto nije u redu?

Aleks – Upravo sam došao iz vrta. Hteo sam, kao svako jutro nakon kardio-treninga, u saunu...

Kaća – I...?

Aleks – Nećeš verovati, ali ona grozna žena već je bila unutra.

Kaća – Stvarno?

Aleks – Tamo, u sauni, potpuno gola.

Kaća – Nemoguće!

Aleks – I, što je još važnije, potpuno mrtva.

Kaća – Stvarno?

Aleks – Ne izgledaš iznenađeno...

Kaća – Ne znam... Možda ju je izdalo srce. To se ponekad događa. Ako imaš slabo srce, sauna se ne preporučuje.

Aleks – Moguće... Pogotovo jer je izgledalo kao da je unutra provela celu noć.

Kaća – Kakva čudna ideja.

Aleks – Lice joj je bilo potpuno crveno i ležala je u lokvi znoja.

Kaća – Užas! A na vratima saune lepo piše da se ne sme ostati duže od pola sata.

Aleks – Da... Ne znam šta joj je bilo da toliko dugo ostane unutra...

Kaća – Ko zna...

Aleks – Doduše, vrata su spolja bila blokirana metalnom šipkom.

Kaća – Nemoguće!

Aleks – Šta si uradila, Katarina?

Kaća – Ono što je odavno trebalo da uradiš, da imaš muda.

Aleks – Ali zašto?

Kaća – Nikad je se ne bismo rešili! Ucenjivala bi nas ceo život. Iako sam, zapravo, upravo otkrila da ona nije autorka romana...

Aleks – Nije ona? Pa ko je onda?

Kaća – Neka druga žena, čini se. Navodno ju je upoznala u zatvoru.

Aleks – Oduvek sam znao da ta žena nema držanje književnice. Ali zašto si je onda ubila ako nije autorka?

Kaća – Bojala sam se da ćeš me ostaviti. Da ćeš otići s njom.

Aleks – Ma šta ti pada na pamet? Možeš li mene zamisliti s tom...

Kaća – Šalim se. Ali i ako nije autorka, zna celu priču. Ucenjivala bi nas potpuno isto.

Aleks – Ovo je noćna mora... Otići ću da se predam policiji.

Kaća – Kao i uvek, samo velike reči. Poziraš i čekaš da ti ja kažem šta treba da uradiš.

Aleks – Onda šta ćemo?

Kaća – Mogli bismo pokušati da prikažemo sve kao nesreću, ali to je riskantno...

Aleks – Ako nas pitaju kakve smo veze imali s tom ženom i šta je radila u našoj sauni...

Kaća – Bolje da telo nestane.

Aleks – Dobro... Ako misliš da je tako bolje... A onda?

Kaća – Onda ništa. Vrat ćemo se normalnom životu.

Aleks – Normalnom životu?

Kaća – Dosta priče. Popiću kafu pa idemo. Čeka nas posao...

Aleks – Svejedno... Mora da je to strašna smrt.

Kaća – Sama ju je tražila.

Aleks – A pre toga si joj se gola pridružila u sauni.

Kaća – Morala sam da steknem njeno poverenje...

Aleks – Znači, sada znaš da li je muškarac ili žena.

Kaća – Da.

Aleks – I?

Kaća – Kakve to sada ima veze? Leševi su uniseks.

Aleks – Da li žena ostaje ženstvena i kad umre?

Kaća – Dobra rečenica. Tvoja?

Aleks – Nažalost, još uvek nije... Pozajmio sam je iz jedne pesme.

Kaća – Uskoro ćeš dobiti odgovor... Idemo...

Mrak.

Scena 14

Katarina i Aleksandar ulaze noseći Sašino nepomično telo. On je drži za noge, ona za ramena. Bez mnogo obzira spuste je na kauč.

Aleks – Nisam mislio da je ovako teška... A već je izgubila toliko vode...

Kaća – Znaš onu izreku „težak kao mrtav magarac”.

Aleks – I?

Kaća – To dokazuje da mrtav čovek uvek teži više od živoga.

Aleks – Samo da nama ne legne na savest...

Kaća – Jesi dovezao auto?

Aleks – Dole je.

Kaća – Odlično.

Aleks – Kako ćemo se rešiti tela?

Kaća – Odvešćemo je u našu vikendicu na Tari. Raskomadaćemo je, ostatke ćemo spaliti u peći na drva, a pepeo prosuti u Drinu.

Aleks – Plašiš me, Katarina. Kao da to radiš ceo život...

Kaća – Radi što ti kažem i sve će biti u redu.

Aleks – Oduvek sam ti slepo verovao, ali ne znam zašto, sada imam jako loš predosećaj.

Kaća – Imaš bolju ideju?

Aleks – Nemam...

Kaća – Onda ne gubimo vreme.

Aleks – Dobro... A i kremiranje će nakon noći u sauni biti lakše. Već je dobro dehidrirala...

Kaća – Misliš li stvarno da je trenutak za dosetke?

Aleks – Imaš pravo. Sad imamo hitnijih stvari...

Kaća – Zamotajmo je u tepih.

Aleks – Zašto?

Kaća – Ne znam. U svim filmovima to rade.

Aleks – Dobro...

Spremaju se zamotati je u tepih.

Kaća – Čini mi se da je tepih premalen.

Aleks – Odnećemo je ovako.

Kaća – Ovaj put ja ću je uzeti za noge. Biće mi lakše.

Aleks – Dobro...

Ponovo podignu telo i iznesu ga.

Mrak.

Scena 15

Aleksandar i Katarina ulaze dobro raspoloženi.

Aleks – Dobro nam je došao taj kratki boravak na Tari, zar ne? Izgledamo mnogo bolje.

Kaća – Da... Šetati kroz borovu šumu. Disati planinski vazduh. Ponovo osetiti ukus jednostavnih, pravih stvari.

Kaća – Svaki put kad se vratim tamo, imam osećaj da se vraćam svojim korenima.

Aleks – Na Taru? Koliko god duboko kopala po svom porodičnom stablu, tvoji se nisu mrdnuli sa Dedinja.

Kaća – Koreni su tamo gde se osećaš kao kod kuće i gde možeš sebi da priuštiš vikendicu.

Aleks – Zanimljivo, imam osećaj da nas je ova kušnja još više zbližila.

Kaća – I ja.

Aleks – A sada kad više ništa ne skrivamo, osećam se opuštenije. Zar ne?

Kaća – Ništa ne skrivamo? Misliš jedno pred drugim?

Aleks – Naravno... Još uvek večeramo kod tvojih u utorak?

Kaća – Da, kao i uvek.

Aleks – Odlično. Biće mi drago videti ih.

Kaća – Istina. Dugo ih nismo videli.

Aleks – Dve nedelje, zapravo.

Kaća – Da, upravo to kažem.

Aleks (*uzima novine*) – Dakle, kako stoji svet?

Aleksandar raširi novine i počne da ih lista.

Kaća – Počela je jesenja književna sezona.

Aleks – Nažalost, ove godine nećemo osvojiti nikakvu nagradu. Nemamo šta da objavimo...

Kaća – Zasad...

Katarina izvadi rukopis i počne da čita. Nekoliko trenutaka oboje čitaju svako u svom kutu. Onda Aleksandar primeti rukopis.

Aleks – Opet taj prokleti rukopis?

Kaća – Ovo je drugi.

Aleks – Drugi?

Kaća – Našla sam ga u gostinjskoj sobi, ispod jedne daske parketa...

Aleks – Znači ona ga je tamo sakrila... Čudo... Već sam pronašao njenu Bibliju u vozu, a sada nam, nakon smrti, ostavlja i Novi zavet...

Kaća – Oba su rukopisa pisana istom rukom.

Aleks – Znači, možda je ipak ona autorka?

Kaća – Moguće...

Aleks – Ta žena je stvarno bila đavolska.

Kaća – Da... Dobro smo učinili što smo je se rešili.

Aleks – Kad bismo nekome ispričali ovu priču, niko nam ne bi verovao.

Kaća – Zato je nikome nećemo ispričati.

Aleks – Osim možda našim čitaocima. Zapravo, od ovoga bi se mogao napisati roman, zar ne?

Kaća – Već je napisan.

Aleks – Kako to misliš?

Kaća – To je tema ovog drugog romana.

Aleks – Stvarno nemam sreće. Sve dobre ideje već su iskoristili drugi. Šta mi preostaje osim plagijata? (*Pauza.*) Je li rukopis dobar?

Kaća – Još bolji od prvoga...

Aleks – Agent me i dalje gnjavi da konačno objavim nešto novo.

Kaća – Zašto ne bi potpisao ovaj? Veruj mi, savršeno je dostojan tvog potpisa.

Aleks – Kad je već mrtva... Recimo da smo njeni naslednici...

Kaća – Uvek pronađeš pravu reč, dragi. Valjda te upravo to čini uspešnim piscem. Da, imamo pravo na to. Tako je to. Mi smo među onima koji imaju pravo na sve. I to se neće tako skoro promeniti.

Aleks – Pitam se kako je uopšte završila u zatvoru...

Kaća – A kad pomislim da, kad nam je prvi put došla, nije imala nikakav dokaz. Rukopis sam imala ja. Da ti nisi sve priznao...

Aleks – Istina. Pustio sam da me uhvati u zamku. Nije trebalo. Ali iznenadila me. Obećavam ti da sledeći put...

Kaća – Sledeći put?

Aleks – Sada svakog trenutka očekujem da neko pozvoni na vrata i da me neko od hiljada mojih čitalaca optuži kako sam njegovu knjigu pronašao u vozu.

Kaća – Kao što, uostalom, piše u predgovoru tvoje knjige.

Aleks – Ne možemo ih baš sve ubiti.

Kaća – Ne bi ostao niko da kupuje tvoje knjige.

Aleks – Kako se zove moj novi roman?

Kaća – Plagijat.

Aleks – Možda bismo ipak trebalo da promenimo naslov pre nego što rukopis predam izdavaču.

Kaća – Naš dragi Miloš... Usput, jesi li im potvrdio da dolazimo na Kopaonik za Božić?

Aleks – Da, da... Dogovoreno. Sve je organizovano i za potpisivanje knjiga.

Kaća – Odlično. Planinski vazduh dobro će nam doći. Jer, među nama, Tara...

Zvoni telefon.

Aleks – Misliš da je opet neki učenjivač?

Kaća – Uskoro ćemo saznati...

Aleks – Usput, kako se ono kaže za ženu koja učenjuje? Učenjivačica?

Kaća – Javi se!

On podigne slušalicu.

Aleks – Halo? Da... Da, da, lično... Dobro... Aha... Da, naravno da sam počašćen... Hvala što ste me obavestili... (*Spusti slušalicu.*) Neko iz Predsedništva. Dodeliće mi Sretenjski orden... za celokupno delo.

Kaća – Stvarno?

Aleks – Uopšte ne izgledaš iznenađeno.

Kaća – Zahvali tati. Spomenuo je to u Predsedništvu.

Aleks – Opet ću morati da napišem govor.

Kaća – To je cena slave.

Aleks – Dobro... Dok god od mene ne traže da pišem knjige...

Tiha muzika postepeno, vrlo polako postaje glasnija. Saša se vraća, seda za radni sto i počinje da ispravlja rukopis.

Kaća – Da... Život je laž.

Aleks – Voliš li me?

Kaća – Šta želiš da ti odgovorim?

Aleks – Ne znam... Da...?

Kaća – Onda te volim. A ti?

Aleks – Da... *(Pauza.)* I ja volim sebe.

Kaća – Smešno... Je li to tvoje?

Aleks – Nažalost, opet nije. To je rekao jedan francuski pisac. Srećom, odavno je mrtav...

Kaća – Imaš pravo. Ubuduće je bolje plagirati autore koji su već mrtvi... Tako ih barem neću morati ubijati.

Nasmeše se jedno drugome dok Saša nastavlja da piše.

Kraj.

O autoru

Jean-Pierre Martinez rođen je 1955. godine u Auvers-sur-Oiseu (Francuska). Karijeru je započeo kao bubnjar u nekoliko rok grupa, a zatim je radio kao semiolog u oblasti oglašavanja. Nakon toga počeo je da piše scenarije za televiziju, pre nego što se posvetio pozorištu i pisanju drama. Napisao je gotovo stotinu televizijskih scenarija i isto toliko pozorišnih dela, od kojih su neka već postala klasici (Petak 13., Strip Poker). Jedan je od najizvođenijih savremenih dramskih pisaca u Francuskoj i drugim frankofonim zemljama. Njegove drame prevedene su na brojne jezike i izvode se na pozornicama širom sveta.

Amaterske i profesionalne pozorišne grupe koje traže dramske tekstove za izvođenje mogu besplatno preuzeti dela Jean-Pierrea Martineza sa njegovih internet stranica:

<https://jeanpierremartinez.net>

Međutim, prava na izvođenje, koja predstavljaju pravičnu naknadu za autorov rad, zakonska su obaveza. Bez obzira na to da li ste amater ili profesionalac, morate zatražiti odobrenje za izvođenje dela i platiti odgovarajuću autorsku naknadu za produkciju.

Jean-Pierrea Martineza zastupa Francusko društvo autora (SACD).

Za kontakt sa Jean-Pierreom Martinezom i podnošenje zahteva za odobrenje za izvođenje jednog od njegovih dela, molimo vas da koristite kontakt obrazac na njegovim internet stranicama:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

Ovaj tekst je zaštićen autorskim pravom. Svako neovlašćeno reprodukovanje, prilagođavanje ili korišćenje dela podleže važećim propisima o autorskom pravu.

Avinjon – septembar 2026.

ISBN 978-2-38602-498-6

<https://jeanpierremartinez.net>

Drama dostupna za besplatno preuzimanje